Anul II. Nrul 22. Apare în fiecare Joui. Budapesta 15 Octombrie 1903

Abonamentul:
1 an: ... ... 4 coroane
½ an: ... ... 2 coroane
¼ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 fileri
Dacă 30 foi se vor abona pe o singură adresă abonamentul costă:
Pe un ¼ de an 60 fileri.
Pe ½ de an 1 cor. 20 fileri
« 1 an 2 cor. 40 »

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.
Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA,
VII., István-ut 67.

Mezőfi Vilmos
Redactor prim.

Fraților!

La 1. Septembrie și 1. octombrie au espirat abonamentele multor frați, și până în ziua de azi încă nu leau reînoit. Noi ne am încredințat în onestitatea voastră, și de aceea v'am trămis foaia până acum. Mai departe nu putem să vě trimitem foile. Luați la cunoștință că partida n astră este o partidă sěrmană, nici noi nu capătăm foaia de geaba, și noi trebuie să plătim pentru tipar, pentru hârtie și pentru spesele poștei, Nouă nu ne dă nimeni bani, nici jidovii, nici popii, nici domnii cei mari, dar nici guvernul, așa cum dă la Adevěrul. Acești domni mai cu bucurie ne-ar da otravă de cloțani ca să ne prăpădim mai în grabă.

Așa dară! Facem cunoscut că numěrul acesta este cel din urmă pe care îl trimitem acelor abonenți, cari nu au reînoit abonamentul lor. Așa dară grăbiți-vě cu trimiterea abonamentelor.

Redacțiunea.

„Redeșteptarea."

Dabia au trecut cîteva septěmâni decînd comitetul partidei nóstre, șau ridicat cuvîntul; — redeșteptěrei, la care sau mișcat totě țiara, sau pus în mișcare miile de soldați ai noștrii: din porunca sdravăně a muncitoriului: cu sutele, de subscrieri aduce poșta la mulțimea Domnilor. Cari pîně acum, numai au șezut întrě frumoși pěreți, cu 30 milióne de fiórini.

Acești domni! — cam buni de carne, căci sau îngrěșiat ca lipitorile de sînge; acum încep sě, se miște si ei. Căci zice! ... „el" — (se înțelege cel mai grěsuleți) Trebue se facem ceva, cădór vedeți căci cererile în, îndrumația lor sînt drepte.

Auziți, auziți! Ce îndrumație mau trimes mie alegětori din cercul meu.

Ice, — că. — D-le Deputat! Știi bine, căci cu-a jutoriul nostru ai ajuns marele nume de, „Deputat." Știi bine căci noi țiam amânat mandatul case ne fii medicul, morburilor nóstre. Dar pîně acum nu ai luat lupta pentru durerile nóstre. Iatě acum vě amînăm un nou mandat și de voești! Sě fii pretini poporului apěsat; atunci îndeplinești fěgěduințele, ce nileai făcut: cînd team ajutat se ajungi la aceia treaptă de stimă; în-care te afli.

Iatě tîmpul e potrivit case lupți, pentru ce neai fěgăduit. In primalinie.

„Dreptul de alegere pentru fieşte care persóně care au ajuns timpul de 21 de ani, fěrě privire la limba maicei sale: sěl aibě."

Adóua! Ștergerea; rînduelei de porție de acum, și se, înlocuiască cu un nou. Adecě! împěrțirea porției în grade, ca fieşte care se pleteascě, dupě averea sa ca nu betul! Ce țěran cu un plug sě plětiască pentru, Domnu — cu miile de pluguri Ori, meseriasul mic, pentru acei cu fabrici.

Iată punctele cele douǎ care iau fecut, pe grăsuleți de mîncětori se, se miște din scaunul de barșón (catifea) și se cugete la poporul apěsat, la poporul pîně acum fěrě nici un ajutor.

Dar, iată! redeșteptarea nóstrě, a lucrětorilor, au fěcut sě sbóre perna de sub, șezutul domnilor, și cu toți se alerge în localurile ședințelor — lor. Unde coșutiști au și ales o deputațiune, care sě, cercetezə mișcările muncitóre.

Din întreaga țiarě, sau trimes circulația adresată deputaților, pîn acum, din mai mult decît, — 300 (sute) de comune cu mai multe mii de subscrieri.

La care tóte partidele: guvernamentali, Koșutiști, partida poporolă și altele, sau aflat surprinși că stě acum în picióre tótă țiara, pentru drepturile poporului de totului apesat.

Iată ce rěspund deputați partidei nóstre cu privire la îndrumația ce iam trimes.

On. Red. a fóei partidului, socialdemocrat reorganisat: din ungaria.

Din mai multe comune a cercului pe carel reprezînt am cěpětat îndrumația case lupt pentru dreptul omenesc pe cari le cuprindeți în douǎ puncte adecă, dreptul de vot obștesc și înpěrțirea porției conform în grade.

Organisați-ve în pace!

Sîngure argumente care va ridica poporul apăsat din șanțurile apăserei care acum este eschis din șanțurile constituției.

Nici odată nu am iubit lingușirea ci tot deauna am purtat în sînul meu durerrile poporului apĕsat.

Și acum viŭ și declar poporului din cercul meu, căci întru cît, — Partida de care aparțin îșĭ va adopta acele puncte cerute de popor: eu oi fi cel mai inflĕcărat luptĕtori pentru drepturile poporulŭi apesat.

Budapesta 1903. IX./30.

Szatmári Mór
deputat cercului Margita.

!!! Nainte !!!

Partida nóstrĕ au luat lupta pentru drepturile poporului apăsat și pînĕ atunci nu o-se depunem lupta, pînă ce vom eși învingĕtori. Pretinilor! din tóte pĕrțile, țĕrei; de căpătați respuns dela deputatul vostru trimitețile Redacției fóaei nóstre, case vedem în care se ne asigurĕm: căci deacă se va găta armele epistolelor nóstre avem noi in camera de luptĕ și alte arme.

Cari sînt fĕrĕ cĭutare, în contra capitalistilor vom continua și în contra acelor deputați cari nu ose voească se lupte în rîndui nostru.

Pretini! Rînduitivĕ dar. cu toți sub marele steag roșu al socialdemocrației.

Nainte, . . . nainte . . . sub steagul învingerei ca, — nici pine fĕrĕ lucru, nici lucru fĕră pine . . .

Hoțul în tabera mincinoșilor.

Nu scriem lucru nou ci trebue se luminăm poporul căci pentru aceia sute de suflete, sute de inimi, sub ceriul liber au jurat căci va lumina poporul la congresul dela Salonta mare.

Dupĕ acel jurĕmînt, domne: cîtĕ lupte a mai avut foia partidei nóstre. Care este chematĕ spre a desvolta poporul Romîn.

Și cu cine au avut a purta lupta? Lupta cu trîntori și hoțŭl, de adrese.

In totă lupta Voința Poporului au eșit învingĕtóre: pentru cĕ, rumînu nu se lasĕ înșelat nici de-o sdramțĕ a domnilor.

In prima linie au avut se lupte din foile sustinute de domni: cu „Poporul“ acărni redactor au fost un anume „Alecsiciu.“

Adoua: cu voința poporului Romîn a cărui redactor au fost piticul, „Popa Corești.“ Atreia: cu „Votul“ din Timișoara. Acărĕi redactor dupĕ ce au cunoscut tabera nebunilor: adecă „Bocanistĕ“ sau întors dela ei; zicînd: ve pĕrĕsesc, — dracilor, căci nu aveți inimă de om. Ori nu vedeți vĕduvele și poporul serac cum chinue și încĕ și voi le stați încontră case nu pĕșească spre libertate.

Și'n fine, sau deslușit Redactorul foaei dela votul în nr. 20 din Voința Poporului căci ce fel de cloțani sînt acei de soiul lui Bocányi. A patra luptĕ au avuto cu . . . acum, acum vine cu-foia Adeverul: acarui Redactor, este un pui de Iudĕ un hoț, adecă „Șalușinsky Ignát“ despre care au scris Aurbach Gustáv căci e un lotru care au furat. Dar acum sau întîlnit lotru cu mincinosu care pînĕ acum au fost dușmani de mama pityi. Și acum sau întîlnit dar mincinosu cu lotru pe cari iau înpĕcat bani, adecĕ Ponta Petru cu Iuda de Șalușinsky Ignaț acum să sĕrutĕ la olaltă acei dușmani ca mai ușor se conducĕ pe căi rĕtăcite poporul Romîn cu fițuica lor de „Adeverul“ care acum nu peste mult are se piară și aceasta fițuica și pînĕ atunci fraților! în foc cu fițuica lor.

In zilele acestea sau hotărît acei nebuni Șalușinsky Bocanyi și cu Ponta ca se scoată altĕ spînzĕrĕtóre poporului apesat în loc de „Adeverul“ sub títlul «Dreptatea» Grigiți dar fraților și de căpătați așa fel de foi în foc cu ele.

Căci sînt foile lotrului și a mincinosuluĭ. și Respîndiți din puteri foia adeveratǎ a poporului apesat.

Voința Poporului.

Doina muncitoriului.

Pe melodia hai sĕ dem mînĕ cu mine.

I.

Nu am pîne nu am sare
tóte lea dus darea mare.
Darea mare me apasă,
Sufletu'm ste sem iasĕ
Hai Romîne sĕ zicem,
și cu toți se jurĕm
Pretinia se treiască
socialismul se înfloreascĕ.

II.

Strigă domnĭ în gură mare.
Ieși țerane și 'm de dare.
Nu mĕ întreabĕ că am sare,
Numai eu sele dau dare.
Hai romîne sĕ zicem
Și pe urmĕ sĕ jurĕm
Pretinia sĕ treiascĕ
socialismul se înfloreascĕ.

de B. Traian
din saturĕu.

TRIBUNA POPORULUI.

Juda!

Acel Judĕ, care au vîndut aceia partidă, pe care lau primit crezînd că va fi adevĕrat luptĕtori nu încă seși astupe fața, ba încă se laudĕ cu

trădarea sa. Aşa om este acela din care totă omenia au murit acum. In foia adevěrul susținutě de plătiți puterei acum vine şi scrie neomenosul Şaluşinsky Ignaț, căci el cît au trudit şi cît au luptat pentru socialdemocrație şi acum aşteaptă pînă ce se va înburda procesul ce lau întentat partidei noastre.

Auzi, auzi cetitoriu le cît au servit Şaluşinskv Ignaț socialdemocrației cînd el sau născut în anul 1882 de religiune izraeltean din Beinş darě e tocmai de 21 de ani.

Intre aşa etate betrînĕ puteți se ve închipuiți cît ser vicii au făcut socialdemocrației. Aşa el doară crede că ştergerea nasului e lucru pentru socialdemocrație. De o 7 septemîni cîtau scris Vointa Poporului. Partida iau plětit; încinste nu au fěcut acel domn nimica. Decît au furat adresele abonenților nostri încinste: şi leau vîndut pe bani. Sau aceia eugetă dă servici al socialismului democrat că la foia Zilnicĕ numitĕ »Magyar Szó« întoată Ziua au trădat cîte vre un agitator național Romîn: pe cari din denunțarea a-lui Şaluşinsky Ignaț şi azi sermani sînt uni, la Szegedin alți la vaț în închisore. Noi prin aceacta nu luěm apărarea martirilor naționali pentru că nu ne este nici cămasĕ nici ismană. Dar încontra acestor denunteri scandaloasĕ sîntem contrari.

Iată dar atîta au servit acel Judă socialismului democrat, căci au remas vĕduve şi orfani pentru trădarea acelui domn plîngînd cu inima dureoasă, dar fraților în foc cu foia trĕdĕtoriului: adecĕ cu adeverul.

Frați Romîni!

Vointa Poporului o vom mărio.

Noi nu pentru noi căutĕm folos pentru că toate ce avem le dem poporului, pentru care luptĕm. Fraților Romîni! Dela voi atîr nĕ case mârim Vointa Poporului. Case fie mai mare ca acum se putem mai mult scrie ca acum. Voim se devinä Vointa Poporului, organ politic case ne putem ocupa şi cu întrebări politice. Aceasta dar numai aşa putem se o ajungem deacă respîndiți Vointa Poporului, şi măriți numĕrul abonamenților.

Pe fieşte care frate Romîn îl provocăm la care sau sfîrşit abonamentul se 'şi reînoiascĕ foia. Nisuind ca se căştige lîngĕ el mai mulți abonenți şi plantați foile tot în comune nouă unde nu ştiu de mişcarea socialistă.

Frați Romîni! Calendarele Romîneşti, cari sînt fĕrĕ pĕreche în cuprinderea lor, o se fie gatta pe 1. noenbrie nu cumpĕrați dar nici un calendar decît a partidei noastre! Calendarul socialdemocrat Vointa Poporului. Fraților! De unde nu neați trimes căci de cîte calendare a veți lipsĕ se ne scrieți se ştim cîte tipĕri, prețul unui calendar este 50 fileri.

Grigiți vin lupiĭ. Pentru tot felul de blăstĕmeție sînt gata domni mari numai, se opriascĕ, porul Romîn în unire, şi sel conducĕ pe căĭ rĕtĕcite. Cu subscrieri de nume falş scrie şi trimet epistóalele lor în tote pĕrțile. Numai case lesați partida adeveratǎ şi se ve alăturați de partida guvernamentală a kormanului de unde Bocany se zice că capetĕ 300 de corone pe luna. Dar fiți trezi Romînilor! şi de căpĕtați ceva epistolĕ se nu primiți decît numai cu pecete Szabad Szó, peceta Vointa Poporului şi subscrierea secretariului nostru Mezőfi Vilmos, iar epistolele numai pe adresa aceasta trimiteti: Szabad Szó szerkesztősége Budapest VII., István-ut 67. szám.

CRONICA.

Faptul unui Nebun. In luna aceasta: întrea 3 lea; în Făgăraş un învătător avînd junghi la inimĕ, cu numele „Bucska“ au îne bunit şi vitrion aprins au versat pe o fetițĕ a lui de 12 ani: din care sau aprins amîndoi şi au luat foc. Dupĕ chinurĭ grele au murit şi nefericitul om, din preunĕ cu fetița sa. Iar nevasta învețetoriului, voind sĕi apere pe amîndoi, au suferit si ia grozave arsuri

Vedeți fraților! Acest învĕțĕtoriu neavînd cu ce se plătiascĕ doctorul spre ase vindica, au fost silit se nebunească de dureri.

Iată o dovade căci nu numai, lucrĕtori sunt chemați sĕ, sĕ ûnească. Ba chiar şi învĕțĕtori care azi persecutĕ socialismul trebue se, sĕcugete unde stau. Căci: iata, deacă sĕ înbolnăvesc, trebue sĕ nebunească fĕrĕ nici un ajutor, unițivĕ dar poporele lumei ca-se disparĕ suferințele.

Grația Regelui. Precum se scrie din Eszék regele şi imp. Fr. Josif au grațiat unui asasin cu numele Messinger Kostantin care au fost condamnat la morte, stremutîndu-o, cu închisore vecinicĕ. Ore nu au pĕtruns cuvintele, marelui filosof „Buda“ pînĕ la nălțatul palat din Viena? prin care Zice acel filozof. „Nu lua dela nimeni ceia ce nui poți da: ba nici dela păserile cîmpului; penfru că şi lor le este dragĕ viața . . .

Cursul piețeĭ din Budapesta.

Grâu pe 1903. Octombrie	—	cor.	7.57—7.87.
Cucuruz pe Octombrie	—	»	6.——6.07.
» » Mai	— —	»	5.26—5.29.

Starea secărei: neschimbĕciosă. Tot asa şi celelalte cereale.

ADUNARI.

Frați Romîni! Din multe părți am căpătat rugări case mergem se ținem adunare Duréros atiția oratori Romîni buni nu avem ca în tóte părțile se trimetem. Pentru aceia rugĕm pe frați, Romîni:

ca nu numai dumineca se țineți aduněri, ci și în zile de lucru, mai potrivite, cînd putem se trimitem orator. Deacă scrieți alaturați și șteamplě de respuns, pentru că partida nóstrě e conpusě numai din omeni sěraci, nouă nu ne dă nici jidani nici grofi nici domni mari cași cum de A d e v e r u l u i se țină poporul la întuněrec.

Așa dar frați Romîni, de scrieți și voiți se ve respundem alăturați șteamplě pentru respuns de 10 ori 20 de fileri.

In Salonta-mare. sau ținut o adunare de tótului puternicě au fost cala 30 mii de frați ûnde. Sub teagul socialismului democrat cu toți au jurat căci vor lupta în contra apěsětorilor și mai cu samă în contra Bocaniștilor care cu foia lor și în r o m î n e ș t e sub nume de A d e v ě r u l cautě sě conducě poporul pě căi rětěcite.

„Grigiți Romînilor!"

Adunare în Sft-Marton Arad au fost înștințatě dar însě așa iau lesat bașa de solgăbirěu numai pelîngě niște puncte detotului nepotrivite. In cît, iau silit pe frați nemți se nuși țirě adunarea; decît, au ținut numai ședînțe, dar tocmai atîtau folosit pentru că fratele! T. trimesul partidei nóstre au adus o mulțime de abonenți pentru V o i n ț a P o p o r u l u i semn că ne înterim din zi, în zi iar din Das Freie Wort numai 155 ou abonat după o singurě ședințě. Nainte, dar. Nainte

S C R I S O R I.

Repsîg, dela Chis Joan. Frațiĭ și Pretini! Din totă țeara. Jată după ce am vezut căci cît sufere foia partidei noastre „V o i n ț a P o p o r u l u i"

Rogpe on. Red. a Voinței! Se de e loc acestei epistoale ce am căpătato dela „J u d a" și mau scris astfel! —

Frate Jóane Chis!

Precum știu, cît ai luptat pentru socialdemocratie; meriți mai multě stimă, decit mine!..

Și știndute ca un adevěrat luptător te rog se respîndești A d e v e r u l și se piarě V o i n ț a P o p o r u l u i. Iar noi avem acum lipsě de oratori ca sei trimetem prin țiarě: și pe tine tiam plěti forte bine. Numai cum stai cu cătania?

Apoi frate! Știĭ pentru ce am lesat eu acolo pe partida socialistě. —

Pentru că eu nus jidan.

Cu stimě Șalușinsky Ignat (cu mîna sa propie e subscrisě și se poate vedea la noi la partidă în pesta). Iata fraților ce epiatolă am căpătat dela Șalușinsky Ignaț și de el zice că nu e jidan e un măgari care șau perdût mintea și în bolînzela lui sau uitat că ce este, și sau vîndut acelora pe cari eu iam vězut ce plětesc.

Insě acel Judă nu șau sgodit omul pe C h i ș J o a n care nu se lasě condus de niște farizei Bolânzi ciremîne acolo undei: iar Adeverul se meargě nainte pînă la budă, .. (în privată). Jar voi fraților! Se știtiĭ! căci Isus Cr. au zis, mulțimei. — „U r m ă r i ț i m ě." Iar eu acum ve Zic tuturor fraților U r m ă r i ț i m ě și strigați cu mine se trěiască socialdemocrația și foia partidei V o i n ț a P o p o r u l u i. J o a n C h i ș în Repseg.

Scrisori pentru porție din multe pěrți am căpătat scrisori în care ne arată caci Bașele cari umblă dupě porție, cu securile sparge ușile fraților, pentru cari în nr. viitori: vom reveni.

Ultimi Stiriĭ.

Mișcarea Romîniei muncitóre.

In ședința de 22. Septenvrie anul curent pretini muncitorii din Romînia formați în grup socialist acaror societate ișĭ are numele de „Romînia Muncitóre" după mai multe desbateri, șau susținut dreptul lor de a lumina meseriași din Romînia desabrobînd banchetul si serbarea, ce sa dat de corporațiunile unite, în numele meseriașilor.

Zicînd: nu prin lingușiri și petreciuri se póte căpăta reforme. Ci numai prin organizarea lucrětorilor. pentru că alor este puterea numai voința trebue lucrătorilor meseriași,

Nalțați dar sus drapelul frați ai romîniei: căci a vostră e puterea, a vost e viitorul. Nainte, nainte frațiĭ și pretinĭ ai Romîniei . . .

POSTA POPORULUI.

Am primit I kor. a abonent dela Jonicie B. din Facet pe ¼ an.

Joan B. în Temeșești am primit 8 korone și 80 de fileri: foile, le căpătați. Dar nainte, nate frați.

Milentie. M. Labașint am primit 36 corone foile le căpătați.

Cine vrea să capete rěspuns în epistolă, acela trimeată și timbru (bilog), căci altcum îĭ vom rěspunde numai în posta poporuluĭ.

— **Scrisori**: întrebări, cereri către partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó, Budapesta VII., István-ut 67. Aicea este locdul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó, István-ut 67

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

Editura partideĭ socialdemocrate reorganisate din Ungaria
Redactor responsabil: Cienady Deneș.
Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

„Muncitoriĭ, lumeĭ uniți-ve!"